

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิกและการใช้ประโยชน์เตาอินทิลสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนในชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนวิชาศิลปะ (เครื่องปั้นดินเผา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ วิชาศิลปะ (การผลิตเซรามิกและการใช้ประโยชน์จากเตาอินทิล) เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสร้างความตระหนัก การอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาการผลิตเครื่องปั้นดินเผา และการใช้ประโยชน์เตาอินทิลของโรงเรียนในชุมชนให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

จากการพัฒนาชุดกิจกรรมรายวิชาศิลปะ (เครื่องปั้นดินเผา) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1 เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิก และการใช้ประโยชน์เตาอินทิล สำหรับเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน

จากการศึกษาบริบท กิจกรรมการเรียนการสอน ของโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา ร่วมกับผู้บริหาร บุคลากรของโรงเรียนและผู้นำชุมชนอินทิล ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ วิชาศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มุ่งเน้นสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการเพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน กล่าวคือกล้าแสดงออกตามจุดประสงค์หลักของคำอธิบายรายวิชา โดยทำการออกแบบชุดกิจกรรมประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลอินทิล ซึ่งเป็นแหล่งเตาเผาอินทิล ถือเป็นแหล่งโบราณคดีที่มีความสำคัญอย่างมากทั้งทางด้านวิชาการโบราณคดี และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของอาณาจักรล้านนาโรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยาจัดการเรียนการสอนของทางกลุ่มสาระวิชาทัศนศิลป์(ศิลปะ)ให้มีการนำภูมิปัญญาการปั้นเครื่องปั้นดินเผาของชุมชนอินทิล มาบรรจุไว้ในบทเรียนแบบบูรณาการการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษได้สืบทอดมารุ่นสู่รุ่นที่นับวันจะจางหายและอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาล้านนา

ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิก และการใช้ประโยชน์จากเตาอินทิลให้ มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ใน 7 ชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมมีทั้งหมด 7 ชุดในรูปแบบสื่อการสอน CAI ประกอบไปด้วย

ชุดที่ 1 ประวัติความเป็นมาเครื่องปั้นดินเผา

ชุดที่ 2 วัตถุประสงค์ในการทำ

ชุดที่ 3 กระบวนการทำเครื่องปั้นดินเผา

ชุดที่ 4 ปั้นสัตว์โลกน่ารัก

ชุดที่ 5 ปั้นธรรมชาติแสนสวย

ชุดที่ 6 ปั้นดินเหนียววิถีชุมชน

ชุดที่ 7 เตาเผาผลิตภัณฑ์เซรามิก

จากชุดกิจกรรมทั้ง 7 ได้ทำการทดลองใช้ชุดกิจกรรม CAI กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 23 คน โดยมีแบบประเมินก่อน-หลังเรียน และนำผลข้อมูลที่ได้จากการใช้ชุดกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเบื้องต้น เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) และ ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. แปลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

3. ประมวลผลและอภิปรายผลโดยใช้ตารางและการพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการการใช้ชุดกิจกรรมรายวิชาศิลปะ(เครื่องปั้นดินเผา)เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยพบว่า นักเรียนมีความสามารถแบ่งเป็น 4 ประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1 ผลงานของนักเรียนกิจกรรมไม่ผ่าน ชิ้นงานไม่ผ่าน จำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 34.78

ประเภทที่ 2 ผลงานของนักเรียนกิจกรรมไม่ผ่าน ชิ้นงานผ่าน จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.09

ประเภทที่ 3 ผลงานของนักเรียนกิจกรรมผ่าน ชิ้นงานไม่ผ่าน จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 13.04

ประเภทที่ 4 ผลงานของนักเรียนกิจกรรมผ่าน ชิ้นงานผ่าน จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.09

ประเภทที่มีนักเรียนผ่านทั้งกิจกรรมและชิ้นงาน คือ กลุ่มที่ 4 มีจำนวนนักเรียน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 ส่วนกลุ่มที่มีนักเรียนกิจกรรมไม่ผ่านและชิ้นงานไม่ผ่านคือกลุ่มที่ 1 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 34.78

2. ผลจากแบบสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมรายวิชาศิลปะ (เครื่องปั้นดินเผา) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.95 รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศในการใช้ชุดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.90 และด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 3.83

5.2 เพื่อพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับครูเกี่ยวกับการผลิตเซรามิก และ การใช้ประโยชน์เตาอินทิล

จากการออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิกและการใช้ประโยชน์เตาอินทิล เพื่อให้มีความเข้าใจในการใช้งานจึงได้มีการทำคู่มือการใช้งานชุดกิจกรรมที่แนะนำ อธิบายถึงการใช้งานชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิก และการใช้ประโยชน์จากเตาอินทิลสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนในชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบกับการใช้งานสำหรับครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ (เครื่องปั้นดินเผา) ครูผู้สอนหรือนักเรียนสามารถนำไปใช้ประกอบการใช้งานดำเนินกิจกรรมตามชุดกิจกรรมให้สะดวกต่อการใช้งานชุดกิจกรรมและเข้าใจมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

1. ผลการการใช้ชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิก และการใช้ประโยชน์จากเตาอินทิล รายวิชาศิลปะ (เครื่องปั้นดินเผา) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดย พบว่า นักเรียนมีความสามารถแบ่งเป็น 4 ประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1 ผลงานของนักเรียนกิจกรรมไม่ผ่าน ชิ้นงานไม่ผ่าน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 34.78

ประเภทที่ 2 ผลงานของนักเรียนกิจกรรมไม่ผ่าน ชิ้นงานผ่าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09

ประเภทที่ 3 ผลงานของนักเรียนกิจกรรมผ่าน ชิ้นงานไม่ผ่าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04

ประเภทที่ 4 ผลงานของนักเรียนกิจกรรมผ่าน ชิ้นงานผ่าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09

ซึ่งเห็นได้ว่าชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิกและการใช้ประโยชน์จากเตาอินทิลสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนในชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ รายวิชาศิลปะ (เครื่องปั้นดินเผา) สอดคล้องกับแนวคิดของดวน (Duann. 1973 , p. 169) ว่า การเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเป็นการเรียนรายบุคคล (Individualized instruction) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามเป้าหมายผู้เรียนจะเรียนตามอัตราความสามารถ และความต้องการของตน และ กู๊ด (Good. 1973 , p. 306) ได้กล่าวถึงชุดกิจกรรมว่า สอนทุกอย่างที่

จัดไว้เฉพาะมีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนเนื้อหาข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างชัดเจน ชุดกิจกรรมนี้ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคน ได้ศึกษาและฝึกฝนด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำเท่านั้น ตรงกับและสอดคล้องกับ กิลส์ (Gillies 1975) ชุดการเรียนรู้ช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากกิจกรรม และ สื่อ การเรียนการสอนต่าง ๆ ที่ครูจัดไว้ให้ เป็นการสนองความต้องการของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ มีลักษณะเป็นชุด โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองและมีครูให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาดูแล ในแต่ละชุดประกอบด้วยเนื้อหาการเรียนรู้ภาคทฤษฎี กิจกรรมการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน ที่นำหลักการจิตวิทยามาเป็นส่วนประกอบเพื่อช่วยให้ผู้เรียน มีการเปลี่ยนแปลงทางความคิด พฤติกรรมการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิก และการใช้ประโยชน์จากเตาอินทิล สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนในชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ รายวิชาทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจ มาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 หากพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน มีค่าเฉลี่ย 3.95 รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศในการใช้ชุดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.90 และ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 3.83 จะเห็นได้ว่า ชุดกิจกรรมรายวิชาศิลปะ (เครื่องปั้นดินเผา) ได้สอดคล้องกับ พงศ์ศิริ อ่อนคำ (2555 น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการสอนแบบ ศูนย์การเรียนรู้เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้และสีน้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.82 ส่วน ปราณี หีบแก้ว (2554 น. บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการสอนแบบ อิงประสบการณ์สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องแรงและการเคลื่อนที่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ระดับมาก และ เจษฎาภรณ์ สายถิ่น (2555, น.บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรม การสอนความรู้ความตระหนักและทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันโรคเอดส์สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์พบว่า เมื่อหลังการเรียนนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.80

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า

ชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิก และการใช้ประโยชน์จากเตาอินทิลสำหรับกิจกรรมการเรียน การสอนของโรงเรียนในชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถช่วยส่งเสริม พฤติกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อสิ่งเร้าที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใส่ใจ รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน

เกิดความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ไม่เปื้อนหน่ยต่อการเรียน ดึงความสนใจของนักเรียน ได้มากกว่าการสอนแบบบรรยายปกติ เนื่องจากนักเรียนสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในวิธี ของตนเองและตามศักยภาพของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาบทเรียนและเข้าใจบทเรียนได้ รวดเร็วกว่าการเรียนการสอนแบบบรรยายปกติ และยังช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการให้กับผู้เรียนได้มากกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ในรายวิชาศิลปะ วิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

1.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิกและการใช้ประโยชน์จากเตาอินทิลสำหรับกิจกรรมการเรียน การสอนของโรงเรียนในชุมชนอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1) ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นเป็นอย่างมากต่อ ชุดกิจกรรมฯ อย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่ดี แปลงใหม่ในการใช้ชุดกิจกรรมการผลิตเซรามิก และการใช้ประโยชน์จากเตาอินทิลอย่างสนุกสนาน

2) ผู้เรียนได้แสดงออกทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ขณะใช้ชุดกิจกรรมฯ มีความคิดสร้างสรรค์ อย่างเป็นอิสระผ่านการปฏิบัติงาน

3) การพัฒนาความสามารถด้านการคิด การแก้ปัญหา เมื่อใช้ชุดกิจกรรมฯ จะส่งผลไปยังการพัฒนาการอื่น ๆ เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาควบคู่กันไป ให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดประสบการณ์สร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นระดับ ชั้นอื่น ๆ หรือระดับชั้นเดียวกันกับโรงเรียนอื่น ๆ ในชุมชน

2. ผู้สร้างชุดกิจกรรมควรศึกษารูปแบบสื่อต่าง ๆ เพื่อใช้สำหรับการสร้างองค์ประกอบ ต่าง ๆ ที่ใช้ในการพัฒนาชุดกิจกรรม เพื่อความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ชุดกิจกรรมให้หลากหลายช่วงเวลาเพื่อเปรียบเทียบ ผลของชิ้นงานในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลาย